

LILJA

LILJAN | TURUN JA KAARINAN SEURAKUNTAYHTYMÄ | ÅBO OCH S:T KARINS KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET

**Diakonian Lahja lapselle -keräys
tasaa joulun iloa, s.4-6**

Voit ilmoittautua lahjoittajaksi 26.11.-1.12.

**Virtuaalinen hoosianna soi
sadan laulajan voimin, s. 7**

**Kauneimmat joululaulut
kutsuvat laulamaan, s. 12**

Vad är kärnan i kyrkans miljöarbete? s. 10

**MENOT-LIITTEESSÄ VINKKEJÄ
SEURAKUNTIEN TAPAHTUMIIN**

**Adventti avaa oven
joulun odotukseen.**

PÄÄKIRJOITUS | MERVI SIPILÄ

Kirjoittaja on lehden toimitussihteeri. Sähköposti mervi.sipila@evl.fi

Matkamusiikkia

Monilla soi radio aina autoa ajaessa. Usein liikennevaloissa näkee, miten viereisen auton kuljettaja laulaa. Musiikkia kuulematta voi vain arvailla, mikä biisi siellä on menossa. Mieluista musiikkia kuunnellen matka sujuu joutuisemmin.

Adventtiaikana tehdään matkaa jouluun. Lapsena nuo viikot olivat kiduttavan pitkiä. Tavallisina vuosina joulukuun viikot vilahtavat monen aikuisen mielestä valonnopeudella, kun päivät täyttyvät harrastusryhmien ja työpaikan pikkujouluista, myyjäisistä, konserteista ja ostoksilla käymisestä. Tänä vuonna monia perinteisiä tapahtumia vietetään uusin tavoin. Ensimmäistä adventtia juhlistava Hoosianna ei tänä vuonna täytä kirkkoja, koska turvavälit rajoittavat väkimäärää. Kauneimmat joululaulut on monille kirkkovuoden kohokohta. Koronan takia joululaulutkin soivat osittain eri tavalla kuin ennen.

Vaikka korona ei anna unohtaa itseään adventtiaikanaan, joulumusiikkia se ei meiltä vie. Kanttori Anu Åbergin ideoima virtuaalinen Hoosianna tuo adventin iloa sadan laulajan voimin niillekin, jotka eivät pääse aloittamaan uuden kirkkovuoden alkua jumalanpalveluksessa. Projektiin osallistuneiden ikähaarukka ylittää pikkuvauvoista yhdeksänkymmppiisiin. Myös laulajien ammattien kirjo on yhtä moninainen, onpa mukana pari piispaakin.

Joululauluja moneen makuun tarjoilee tänäkin vuonna Jouluradio. Sen lisäksi jouluradio.fi kattaa kymmenen erilaista kanavaa, joista voivat valita omat suosikkinsa niin raskaan kuin perinteisen musiikin ystävät.

Jokaisella meistä on omat joululaulusuosikkimme ja -inhokkimme. Lapsena ilahduttivat riemukkaat tonttulaulut, joita parhaassa tapauksessa pääsi esittämään koulun joulujuhlaan. Nuorena sain joululauluista kylläkseni, kun tavaratalon joulupulaisena käärin yhden jos toisenkin paketin Nissepolkan tahdissa. Rakkain joululauluni on jo pitkään ollut Maa on niin kaunis, se saa silmät kostumaan ja tuntuu sydämessä saakka. Adventtiajan lisäksi se sopii matkalaluksi elämänmittaiselle taipaleelle, jossa vetovuorot vaihtuvat tasaiseen tahtiin.

Hyvää adventinaikaa! ●

LILJA

26.11.2020 | 55. vuosikerta (Kirkko ja me) | Seuraava 17.12.2020

Kustantaja ja julkaisija Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä

Päätoimittaja Paula Heino, paula.heino@evl.fi

Toimitussihteeri Mervi Sipilä, mervi.sipila@evl.fi

Toimittajat Annina Herranen, Aleksi Rajamäki, Minna Vesanto

Seurakuntien ilmoitukset turku.tiedotus@evl.fi

Kannen kuva Jussi Vierimaa

Ulkoasu KMG Turku

Jakelu Posti

Jakeluhuomautukset Postin asiakaspalvelu,

p. 0100 85160, ma-pe klo 9-15. Puhelun hinta pvm/mpm.

Paino Sanoma Manu Oy

NÄKÖKULMA

Kun korttitalo sortuu

Monissa pikavippien, luottojen ja velkojen varassa elävissä kodeissa eletään kovia aikoja, kun työpaikat hakevat säästöjä koronapandemian keskellä.

Simo Ahtee teksti
Jussi Vierimaa kuva

Maarian seurakunnan diakonia-työntekijä **Anne Alkio** kertoo, että hänen kohtaamistaan uusista asiakkaista moni on joutunut lomautetuksi.

- Korona voi olla viimeinen pisara avun piiriin hakeutumiselle, tarve on ollut jo aiemmin.

Ihmisillä on velkoja hirveät määrät. Korttitalo on kaatunut siinä vaiheessa, kun on tullut lomautus. Alkio toteaa.

Velkaantumisen kierteen otteesta on vaikea päästä. Alkio kertoo, että pikavipit ovat yleisiä etenkin nuorilla aikuisilla.

- On myös tapauksia, joissa vanhemmat ovat vetäneet luottotiedot tappiini 18 vuotta täyttäneen lapsen nimellä.

Asiakkaiden tukeminen on juuri nyt vaikeaa. Alkio sanoo. Tiukilla ovat etenkin yksinhuoltajaperheet, mutta tuttuja asiakkaita on myös kahden huoltajan talouksissa. Apua eivät tarvitse vain perheet, vaan myös eläkeläiset tai esimerkiksi yksinäiset miehet.

- Me emme ota nyt ketään vastaan, mutta tietysti juttelemme puhelimessa ja netin välityksellä. Ihmiset kaipaavat kohtaamista ja näkemistä, mutta pääasiassa asiakastyö tehdään puhelimen ja netin välityksellä.

Diakonia-työntekijä Anne Alkio toimii Pohjois-Maarian alueella eli Yli-Maariassa, Jäkärlässä, Moisiossa ja Runosmäessä, jossa hän työskentelee erityisesti lapsiperheiden parissa.

Tilanteesta kertovat paljon myös ruokakassijonot, joissa näkyy yhä enemmän juuri lomautettuja.

- Meillä kassin saa ilmoittautumisen perusteella. Esimerkiksi Runosmäen ruokakassijonossa on nyt noin 140 nimeä, mutta jaamme vain 65 kassia. Kassin saa käytännössä joka toinen viikko.

Entä miten perheiden lapset suhtautuvat vanhempien talousongelmiin? Alkio tietää, että reagointi riippuu paljon iästä. Teini-ikäiset saattavat ladella suorat sanat, mikäli ostolistastaan ei mahdu esimerkiksi merkivaatteita. Aivan pienet lapset taas eivät välttämättä osaa vielä vaatia.

- Olen huomannut pienistä lapsista, että he ovat kiitollisia pienistä asioista. He osaavat iloita siitä mitä on.

Korona pakotti etenkin keväällä monet perheet pysähtymään. Ei päivähoitoa, koulua, tapauksia... Osalle perheistä tämä tarkoitti mukavaa yhdessäoloa, osalle kaikkea muuta. Vanhempien jaksaminen on joutunut tänä vuonna koetukselle, ja moni koki henkireikänsä sulkeutuvan. Alkio huomauttaa.

- Kun ihminen on väsynyt, pystyykö hän nauttimaan siitä, että hänellä on aikaa keskittyä perheeseen, pelata tai ulkoilla? Veikkaan, että ei.

Töitä henkireikien avoimena pitämiseksi tehdään kuitenkin koko ajan. Alkio on esimerkiksi merkivaatteita, jonka tavoitteena on järjestää perheiden lapsille ja aikuisille yhteistä tekemistä, kuten vaikkapa uintireissuja.

- Pitää toivoa ja luottaa, että asiat toteutuvat. ●

LAINASANAT

”Kirkkaimmin luotamuksen voima tulee näkyviin ihmisten välisissä suhteissa. Siinä, missä varmuus vaatii muureja, luottamus kantaa yli rajojen.”
Arkkipiispa Tapio Luoma kirkolliskokouksen syysistunnon avauspuheessa 3.11.2020

”Kirkon on toimittava kirkkojärjestyksen mukaisesti siten, että jokaisella rippikoulun käyneellä kirkon jäsenellä on oikeus kaikkiin kirkon pyhiin toimituksiin. Kun muutoin toimitaan tasa-arvoisesti, vihkimisen syrjivät käytänteet antavat ristiriitaisen kuvan kirkon arvoista.”
Päätoimittaja Kirsi Airikka, Silta-lehti 4.10.2020

”Nuorempana on helppo olla vanhurskas ja puritaani. Kun sitten huomaa, että on itse aika epätäydellinen, tulee armahtavemmaksi muita kohtaan. Minun tehtäväni ei ehkä kuitenkaan ole leikkiä inkvisiittoria tälle maailmalle.”
Lakimies Lauri Vaihämäki, Kirkko ja kaupunki 4.11.2020

LUKU

48

Tänä vuonna lauletaan Kauneimpia joululauluja Suomen Lähetysseuran hyväksi jo 48. kertaa. Tilaisuuksissa kerättävien kolehtien avulla SLS tukee kehitysmaiden lasten koulutusta ja terveydenhuoltoa. Lahjoituksen voi tehdä myös osoitteessa kauneimmatjoululaulut.fi.

KUVAKULMA

Vuoden 2020 Diakoniabarometrin mukaan diakonian haasteita ovat tottumukseen ja sosiaaliturvan pysyvyyteen perustuvat vakiasiakkuudet sekä ylisukupolvinen asiakkuus. Diakonian asiakkaissa toisen tai kolmannen polven sosiaalitoimen asiakkaita oli paljon. Vanhempien kasaantunut huono-osaisuus vaikuttaa voimakkaasti lasten huono-osaisuuteen aikuisuudessa. Seurakunnan taloudellista apua subjektiivisena oikeutenaan pitävien määrä on ollut kyselyn mukaan selkeässä nousussa.

Jussi Vierimaa kuva
Simo Ahtee teksti

Lahja, jolla on merkitystä

Toiveiden toteutumisella on merkitystä. Ne antavat tulevaisuudenuskoa ja kantavat eteenpäin. Vapaaehtoiset lahjoittajat mahdollistavat sen, että vähävaraistenkin perheiden lapset saavat yhden toivomansa lahjan.

Lahja lapselle -keräys etsii lahjoittajia noin 1000 joululahjalle, jotka välitetään vähävaraisiin perheisiin Turussa ja Kaarinassa. Teini-ikäisen tytön yksinhuoltajan Marin jouluun keräys tuo suuren huojennuksen.

Heidi Pelander teksti
Jussi Vierimaa kuvat

Vähävaraisena yksinhuoltajana Mari (nimi muutettu) on tottunut siihen, että joulua ja siihen liittyviä hankintoja pitää miettiä monta kuukautta etukäteen. Kun keskiluokkainen joulustressi liittyy siihen, ehtiikö ostaa lahjat ja järjestää kaiken valmiiksi, Mari stressaa sitä, mihin ylimääräiseen rahat ylipäänsä riittävät.

- Yksihuoltajuudessa raha stressaa usein, koska kuluja ei voi jakaa kenenkään kanssa. Olen oppinut olemaan rahoistani hyvin tarkka.

Mari ja hänen teini-ikäinen tyttärensä ovat yksi Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän diakoniatyön asiakasperheistä, jotka saivat lokakuussa kirjeen Lahja lapselle -keräyksestä. Marin tytär saa monen muun vähävaraisen perheen lapsen tavoin toivoa yhtä joululahjaa keräyksen kautta.

Marista on huojentavaa tietää, että keräyksen ansiosta hänen tyttärensä saa ainakin yhden lahjan, jota hän on itse toivonut. Vanhemman kannalta riipaisevaa on se, että tytär ymmärtää hyvin perheen taloustilanteen eikä odota joululta mitään erityistä. Lahjatoivettaankin tytär mietti käytännön tarpeiden kautta.

- Koitin sanoa, että nyt saat ajatella vain itseäsi. Hänelle täytyy vakuuttaa, että vaikka välillä on tiukkaa, niin pärjäämme kyllä, Mari sanoo.

Marille joulu on toki muutakin kuin lahjoja: joulumusiikkia, rauhoittumista tyttären kanssa ja kiitollisuutta kulu-neesta vuodesta yhdessä. Silti tyttärelle annettuihin joululahjoihin kiteytyy se, mitä Mari ei itse lapsena saanut ja mitä haluaa tyttärelleen antaa.

- Elin lapsuuteni tiukan uskonnollisessa perheessä, jossa ei juhlittu joulua eikä syntäreitä.

Ennen haastattelua Mari kertoo

WhatsAppissa, että oikeastaan häntä jännittää ja ahdistaa kohdata vieraita ihmisiä. Hän haluaa kuitenkin kertoa, miten tärkeää ulkopuolinen apu vähävaraisille joulun alla on ja ylipäänsä laajentaa kuvaa vähävaraisuudesta.

- Vähävaraiset eivät välttämättä ole työttömiä omasta tahdostaan. Lähekkään kaikki heistä eivät myöskään ole esimerkiksi päihtyneitä vääriinkäyttäjiä, niin kuin yleisesti luullaan, hän sanoo.

Marin tarina on osoitus siitä, miten talousahdinkoon voi ajautua monen tekijän summana, itsestä riippumattomista syistä.

Muutama vuosi sitten kaupanalalla vuorotyötä tekevällä Marilla todettiin reuma. Kipuineen ja lääkekuluineen se oli kova isku perheeseen, jonka arki lepää äidin tulojen ja jaksamisen varassa. Mari jäi sairaalomalle ja jonotti pitkään selkäleikkaukseen. Toivottomalta vaikuttanut tilanne toi mukanaan masennuksen.

Samalla Mari on parhaansa mukaan huolehtinut tyttärestään, jolla on Aspergerin oireyhtymä. Tytär ahdistuu ihmisjoukoissa helposti eikä yövy mielellään kodin ulkopuolella. Masennuksen myötä Mari ei ole jaksanut pitää yhteyttä ystäviin, ja tukiverkkoa ei juuri ole.

- Sitä käpertyy omaan kotiinsa, ja kodin kunnossapitokin on jaksamisen rajoilla. Itsestä huolehtiminen jää, kun lapselle antaa kaikkensa.

Mari on ollut yksinhuoltaja 10 vuoden ajan. Yksin pärjäämisen eetos on hänessä syvä. Avun hakeminen ja pyytäminen tuntuu vaikealta ja nöyryttävältäkin, kun omista talousasioista pitää puhua vieraille ihmisille. Tämän takia hän ei kerro asioistaan tässä jutussa omalla nimellään.

Maria jännitti kamalasti, kun hän akuutissa talousahdingossa kääntyi kirkon diakoniatyön puoleen ensimmäisen kerran pari vuotta sitten. Vastassa oli lämpimiä ihmisiä, ja kirkon ruoka-apu auttoi pahimman talousahdingon yli. Mari lähti diakoniatyöntekijän vastaanotolta huojentuneella mielellä.

- Minua kuultiin ja uskottiin, ja ahdinkoni otettiin todesta.

Joka kerta kun apua saa, on kasvokkain sen vastaanottamisen kanssa. Mari pohtii, että omia ongelmia tulee tiukoissakin paikoissa helposti vähätelleeksi. Monesti voi tuntua helpommalta kovettaa itsensä ja vakuuttaa pärjäävänsä kuin ottaa apu vastaan.

- On muitakin perheitä, jotka ovat vielä huonomassa jamassa kuin minä. Sitä aina miettii, ansaitsenko minä todella tämän avun, vai joku muu.

Lahja lapselle -keräyksessä Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän diakoniatyö välittää lahjat saajilleen. Antajat ja saajat jäävät toisilleen tuntemattomiksi. Mari toivoo silti, että kiitollisuus välittyisi.

- Olisi kiva kirjoittaa lahjoittajalle vaikka joku kiitoskortti. Toivon todella, että lahjoittajat ymmärtävät, miten tärkeä se lahja vähävaraiselle lapselle on.

Lahja lapselle -keräys järjestetään tänä vuonna 12. kertaa. Keräyksen kautta lahjan saa vuosittain noin 1000 vähävaraisen perheen lasta Turussa ja Kaarinassa.

Keräyksen lankoja pitää käsissään vapaaehtoistyön toiminnanohjaaja **Mia Lehtonen**. Lehosta jännittää, uskaltavatko lahjoittajat lähteä koronaepidemian takia liikkeelle. Lahjoittaminen on hänestä tänä vuonna erityisen tärkeää.

- Korona on vaikuttanut todella paljon moniin vähävaraisiin perheisiin, jotka ovat olleet jo valmiiksi heikossa asemassa ja joilla on ollut ongelmia talouden ja mielenterveyden kanssa jo ennen epidemiaa.

Keräyksen yksityiskohtia on Lehtosen mukaan mietitty kevästä lähtien sillä ajatuksella, että keräykseen osallistuminen olisi mahdollisimman turvallista.

Lahjaa ei tarvitse etsiä ympäri kaupunkia haahuillen: ilmoittautuessaan lahjoittaja saa tarkan lahjatoiveen ja vinkkejä paikoista, joista lahjan voi ostaa. Myös helposti hankittavien lahjakorttien määrää on lisätty aiemmista vuosista. Tänä vuonna seitsemänvuotiaat ja sitä vanhemmat lapset saavat toivoa lahjakorttia.

- Kyse on vähävaraisista lapsista, joilla on harvoin omaa rahaa. Lahjakortilla he pääsevät itse valitsemaan lahjansa esimerkiksi vaatekaupasta, Lehtonen sanoo.

Koronaturvallisuutta on mietitty myös lahjojen toimittamisessa. Lahjoja otetaan vastaan Diakoniakeskuksesta Turun keskustassa ja Kaarinan kirkolla. Vastaanotopisteet ovat ulkona teltoissa, jotta kontaktit jäisivät mahdollisimman vähäisiksi.

Lahja lapselle -keräys on valtava operaatio, joka ei pyörisi ilman vapaaehtoisia. Mia Lehtonen on huojentunut siitä, että koronasta huolimatta tarvittavat reilu 80 vapaaehtoista on saatu mukaan.

Vapaaehtoisia tarvitaan esimerkiksi välittämään lasten lahjatoiveita lahjoittajille puhelimitse ja sähköpostilla, vastaanottamaan ja paketoimaan lahjoja ja toimittamaan niitä eteenpäin.

Lahja lapselle -keräyksen vapaaehtoisena toimiva Tuula Saarinen ja vapaaehtoistyön toiminnanohjaaja Mia Lehtonen toivovat, että lahjoittajat lähtevät liikkeelle tänäkin vuonna, sillä koronatilanne on vaikeuttanut entisestään monien diakonia-asiakasperheiden elämää.

- Ilman vapaaehtoisia tätä keräystä ei olisi. Moni on lupautunut tulemaan kaikkina tarjottuina päivinä, se on häkellyttävää ja helpottavaa, Lehtonen sanoo.

Myös vapaaehtoistyön koronaturvallisuutta on mietitty tarkkaan. Tilat siivotaan työvuorojen vaihtuessa ja vuorot suunnitellaan niin, että vapaaehtoiset työskentelisivät mahdollisuuksien mukaan samoissa porukoissa.

Birgitta Huurre ja **Tuula Saarinen** ovat Lahja lapselle -keräyksen konkari vapaaehtoisia. He ovat olleet mukana sekä lahjoittajina että vapaaehtoisina lähes koko keräyksen olemassaolon ajan.

He eivät ole jouluihmisiä, mutta heitä miellyttää ilo keräyksen ympärillä. Hommia tehdään hyvällä mielellä, ja muista vakiovapaaehtoisista on tullut tuttuja, joita näkee kerran vuodessa.

- Parasta tässä on se, että lapset saavat juuri sen lahjan, jonka haluavat, vaikka se olisi vain yksi lahja. Sitä tässä mieltii usein, Saarinen sanoo.

- Lahjoittajat pitävät hyvänä sitä,

että tässä autetaan lähipiiriä ja tämä on konkreettista. Ihmiset luottavat siihen, että lahjat menevät oikeasti perille, Huurre lisää.

Antamisen ilon todistaminen on Huurteen ja Saarisen mielestä vapaaehtoistyön parhaita puolia. Lahjoittajia on nuorista opiskelijoista ikäihmisiin, ja lahjoja vastaanottaessa on kuulu monenlaisia tarinoita.

- On niitäkin, jotka haluavat osallistua, vaikka on taloudellisesti tosi tiukkaa. Lapsettomilla ikäihmisillä tämä voi olla ainoa lahja, jonka haluaa jouluna antaa, Saarinen sanoo.

- Muistan yhden ikääntyneen rouvan, joka kertoi olleensa monta vuotta lahjoittajana. Ikää oli ja liikkuminen oli huonoa, mutta hän halusi kantaa ison ja painavan lahjan itse ylös Diakoniaskeskuksen rappusia, Huurre kertoo.

Kaksikosta on hienoa, että Lahja lapselle -keräyksen avulla voi opettaa antamisen iloa myös seuraaville sukupolville. Paketoititalkoissa on nähty esimerkiksi äiti teini-ikäisen tyttärensä

kanssa. Välillä vanhemmat tulevat tuomaan lahjoja pienten lastensa kanssa. - Niiden pikkuisten voi olla vähän vaikeaa luopua niistä leluista, mutta siinä opetetaan pienestä pitäen jakamista ja hyväntekeväisyyttä. Se on liikuttavaa, Huurre sanoo.

Joka vuosi lahjoittajien joukko pitää kuitenkin koota aina uudelleen. Saarinen, Huurre ja Lehtonen toivovat, että lahjoittajat lähtisivät liikkeelle koronasta huolimatta.

- Ei joulua voi jäädä väliin, vaikka korona onkin, Huurre summaa. ●

Kuuntele juttu SoundCloudissa liija-lehti.fi.

Virtuaalihoosianna oli äänittäjä **Matti Heinosen**kin uudenlainen projekti. Videon kokoaminen vie kaikkiaan ainakin kahden viikon työtunteja.

Virtuaalihoosianna kaikuu ensimmäisenä adventtina

Etäkuorossa laulaa sata 0–91-vuotiasta osallistujaa, mukaan lukien Turun piispa Kaarlo Kalliala sekä arkkipiispa Tapio Luoma.

Minna Uusivirta teksti
Jani Laukkanen kuva

Tänä vuonna Hoosiannaa lauletaan virtuaalisesti. Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä julkaisee ensimmäisenä adventtina eli 29.11. omilla verkkosivullaan sekä Facebookissa ja Youtubessa videon, joka varmistaa, että tuttu virsi kaikuu pandemiasta huolimatta.

Idea virtuaali-Hoosiannasta syntyi jo keväällä, kun kevään kokoontumisrajoitusten aikana eri puolilla alkoi viritä virtuaalikuoroprojekteja. Turun tuomiokirkkoseurakunnan kanttori **Anu Åberg** ryhtyi silloin kartoittamaan mahdollisuutta vastaavalle hankkeelle.

Syksyn korvalla hän päätti käynnistää projektin. Laulajia siihen etsittiin muun muassa Turku Cathedral Youth Choirin Facebook-ryhmässä ja sadan hengen ryhmä täyttyi päivässä.

- Laskimme, että enempää kuin sata laulajaa ei voida ottaa, koska dataa tulee niin paljon, kun jokainen lähettää neljän minuutin videon, Åberg kertoo.

Käytännön työ taltiointiin eteen alkoi syyskuussa, jolloin Tuomiokirkossa äänitettiin laulajia varten taustanauhut, joissa urkuja soitti **Markku Hietaharju** ja patarumpuja **Sanni Luoma**.

Åberg lähetti laulajille nuotit, ohjeet ja **Kaj-Erik Gustafssonin** viisidiinisen sovituksen taustanauhut stemmoitain. Tämän jälkeen osallistujilla oli vajaa kuukausi aikaa videoida oma laulunsa ja lähettää se äänittäjä **Matti Heinosen**lle. Laulajien lisäksi videolle tallennettiin viittomakielen tulkin osuus sekä 91-vuotiaan mestaripelimanni Veikko Kuivalan soolo, jossa hän soittaa puulusikoita.

Turun tuomiokirkon Oratoriokuoron kuuluva **Atte Nurmi** lauloi virtuaali-Hoosiannassa tenoria. Sovitus oli hänelle ennestään tuttu. Taltioidessaan omaa osuuttaan Nurmi käytti mikrofonitelineeseen sopivalle korkeudelle videointia varten ja toiseen hän kytki nappikuulokkeet, jotta saattoi toisella korvalla kuunnella stemmanauhua.

- Harjoittelin ensin taustanauhan päälle laulamista, mutta videon tallensin yhdellä otolla. Ajattelin, että jos tulee takelutua tai muuta vastaava,

joudun ottamaan uusiksi, mutta se meni kerralla putkeen, Nurmi kertoo.

Laulajien yhteydenpitokanavana taltiointia varten oli ryhmän yhteinen Whatsapp-pikaviestiketju. Siellä osallistujat myös jakoivat toisilleen vertaistukea ja teknistä apua videoiden tekemiseen.

- Ihmiset ovat jakaneet hylvättömiä making of -kuvia. Valtavan moni ikäihminenkin on oppinut uusia digitaatioita yrityksen ja erehdyksen kautta, vaikka ensin on turhautunut. Toivoin ryhmästä yhteistä kahvihuonetta ja siitä tuli mainio koronalohtuporukka, Åberg sanoo.

Atte Nurmi valitsi oman videonsa taustaksi värikkään seinän, mutta videoilla nähdään muunkinlaista kuvausympäristöä. Joku laulajista kävelee videolla järven rannalla, yksi lämmittelee saunaa, toinen syyttää kynttilöitä ja kolmas korjaa autoa.

- Nostamme näistä joitain yksittäisiä esiin. Välillä videolla näkyy runsaasti pieniä kuvia, välillä harvoja ja isompia. Saimme asiassa vapaat kädet, äänittäjä **Matti Heinonen** äänitystyön tehneestä **Pro Audilesta** kertoo.

Videoiden kokoamisesta yhteen vastasi **Jere Heinonen** ja äänen miksausesta **Matti Heinonen**. Sadan lähetetyn tiedoston kanssa työskentely oli **Matti Heinosen** mukaan iso ja mielenkiintoinen projekti.

Haasteitakin ison tallennemäärän kanssa oli. Osallistujien oli määrä laskea videolla viiteen, ennen kuin he aloittavat laulamisen, jotta videot saadaan kohdistettua keskenään. Osalta tämä oli kuitenkin unohtunut.

- Kohdistus pitää silloin tehdä huolisynkan perusteella. Se on hitaampaa ja vaatii enemmän käsityötä.

Myös eri äänialojen välistä balanssia pitää säätää, koska tallenteissa oli laulettu eniten melodiana ja sopraanostemaa. Kenenkään ääni ei kuitenkaan erotu videolla yksin.

Nurmen mielestä lauluprojektiin oli hauska osallistua, etenkin koska oma panos tulee osaksi suurta kokonaisuutta.

- Etukäteen ei kyllä käsiti, miltä lopputulos kuulostaa. Oman nauhoituksen kuuntelu ilman musiikkia oli aika kalseaa ja kodin astutiikka vaikutti siihen. Odotan innolla, miltä valmis video kuulostaa ja näyttää. ●

Näin lahjoitat

- **Lahja lapselle** -keräys alkaa 26.11. Ilmoittaudu lahjoittajaksi osoitteessa lahjalapselle.fi tai soita numeroon **040 3417 660** (linja avoinna 26.–27.11. ja 30.11.–1.12. klo 11–16).
- **Saat** tietää lapsen iän, sukupuolen, 20–50 euron hintaisen lahjatoiveen sekä koodinimen, jonka avulla lahja ohjautuu oikealle lapselle.
- **Kiinnitä** saamasi koodinimi tiukasti narulla kiinni lahjaan, jotta se päätyy joululaatoksi oikealle lapselle.
- **Toimita** lapsen toiveiden mukainen, paketoimaton lahja joko Diakoniaskeskukseen tai Kaarinan kirkolle. Toimituspaikka sovitaan ennakkoon ilmoittautuessa.
- **Diakoniaskeskuksessa** lahjoja vastaanotetaan 30.11.–4.12. ja 7.–8.12. klo 10–18, Kaarinan kirkolla 30.11.–4.12. klo 11–18.
- **Koronan** takia lahjat otetaan vastaan ulkona teltoissa, näin minimoidaan kontaktit. Oman maskin käyttö lahjaa tuodessa on suotavaa.
- **Mikäli** toimitat lahjaa ruuhkaisempana aikana eli lounasaikaan tai iltapäivällä, ulos saattaa kertyä jonoa. Varaudu siis sään mukaisella vaatetuksella.

LYHYESTI

Seurakuntien toimitalo Eerikinkatu 3:ssa on osittain suljettu tammikuulle saakka ilmanvaihtojärjestelmän puhdistuksen ja säätämisen sekä asbestiliitosten ja mineraalivillakuitujen poistamisen vuoksi. Suljettuina ovat toimitalon 1.–6. kerroksen tilat juhlasalia ja palvelupistettä lukuun ottamatta. Toiminnot on osittain siirretty väistötiloihin ja osittain työtä tehdään etänä. Asiointi tapahtuu puhelimitse tai sähköpostitse. Seurakuntien palvelupiste, jossa on muun muassa alueellinen keskusrekisteri sekä hautojen hoidon asiointi, on avoinna tavalliseen tapaan. Toimitalon sisäilmasa havaittiin kesällä tehdyssä tutkimuksessa hieman suositusrajoja ylittäviä pitoisuuksia mineraalivillakuituja. Asbestia sisäilmasta ei löydetty.

Turun arkkihiippakunnan piispan vaalin 2. kierros käydään 3. joulukuuta. Toiselle kierrokselle etenivät vaalin 1. kierroksella 5.11. Turun arkkihiippakunnan hiippakuntadekaani Mari Leppänen (35,2% äänistä) ja Mikaelin-seurakunnan kirkkoherra Jouni Lehikoinen (32,5% äänistä). Äänioikeutettuja on yhteensä 1191, joista puolet on hiippakunnan pappeja ja lehtoreita ja puolet maallikkovallitsijoita. Uusi piispa aloittaa tehtävässään 1.2.2021. Hänet vihittään virkaan Turun tuomiokirkossa 7.2.2021.

Turun tuomiokirkon peruskorjausta varten kaavailaan ensi vuoden talousarvioon suunnittelurahaa 70 000 euroa. Sähkökartoitukseen, dokumentointiin ja kuntotutkimukseen varattavasta suunnittelurahasta päättää yhteinen kirkkovaltuusto talousarviokokouksessaan 16.12. Jo tehdyn kuntokartoituksen perusteella Tuomiokirkko on rakenteellisesti hyvässä kunnossa, mutta sen talotekniset järjestelmät, erityisesti sähkötekniikka, alkavat olla käyttökänsä päässä. Tuomiokirkon peruskorjauksen suunnittelu on tarkoitus aloittaa vuonna 2022 ja se on tarkoitus toteuttaa vuosina 2023 ja 2024. Investointibudjettiin esitetään myös Mikaelinkirkon ja Martinkirkon äänentoiston parantamista, näyttöalujen asentamista Mikaelinkirkkoon sekä videotyökyä Martinkirkkoon.

Arkkipiispan joulukalenterissa joka luukun takaa avautuu satumaailma. Arkkipiispa Tapio Luoman lukemat 24 satua videotiin marraskuussa piispantalon työhuoneessa.

Satumainen joulukalenteri

Arkkipiispan joulukalenterissa luetaan satuja alle kouluikäisille.

Roope Lipasti teksti
Simo Ahtee kuva

Tänä vuonna voi suklaakalenterin sijaan – tai ohessa – hiljentyä pieneksi hetkeksi satujen pariin, kun arkkipiispa **Tapio Luoma** lukee joulukuussa yhden pienen sadun joka päivä aattoon saakka. Ajatuksena on, että sadut voivat toimia niin iltasatuna kuin päivänulle mentäessä – tai sitten vain ihan pienenä tarinatuokiona. Ensisijaisena kohderyhmänä ovat alle kouluikäiset, mutta toki kuka tahansa saduista nauttiva on tervetullut seuraamaan. Sadut löytyvät sitten joulukuussa Facebookin Kirkko Turussa ja Kaarinassa -sivulta.

Idea lähti arkkipiispalta itseltään, kun piispantarkastuksen yhteydessä tuli puhetta siitä, että nuorten perheiden tavoittamisessa kirkolla on paljon haasteita. Taustalla on halu palvella ja tukea niitä.

– Mietittiin, että pääsisikö netin

kautta ihmisten koteihin, kun nyt koronan aikaan kaikki muukin on kovasti digitalisoitunut. Minä sitten puolileikiläni ehdotin, että jos arkkipiispa lukisi vaikka iltasatuja, ja siitä tämä sitten lähti ja muuttui lopulta joulukalenteriksi, Luoma kertoo.

Luoma ei ole iltasatulukijana niin sanotusti ensimmäistä kertaa pappia kyydissä, sillä hänellä on kolme lasta, joille on aikoinaan lukenut paljon.

– Tykkäsin siitä kovasti. Se oli sellainen isän ja lasten yhteinen tärkeä hetki ennen nukkumaanmenoa. Satuhetki luo mukavan konkreettisen yhteyden lapsiin. Nyt olen sitten tullut myös isoisäksi ja lapsenlapset alkavat olla siinä iässä, että jaksavat jo kuulla tarinoita, mikä on mukavaa.

Luoman mielestä ääneen lukeminen on tärkeää paitsi itse lukutilanteen tähden, mutta myös siksi, että pieni lapsi, joka ei vielä osaa itse lukea, tarvitsee ravintoa mielikuvitukselleen – se on olennaista kasvamiselle.

– Sadut ovat lapselle hyödyllisiä ja

tarpeellisia, ne lahjoittavat elämään valoisan näkökulman. Jos vielä se lukijan ääni kuuluu tutulle aikuiselle, niin silloin voi käsitellä vähän jännittäviä tai jopa pelottavia asioita turvallisesti.

Arkkipiispa muistuttaa, että ääneen lukemisessa olennaista on myös se, että silloin ollaan kuulon eikä näön varassa.

– Mehän elämme kovasti visuaalissa kulttuurissa, mutta kuvat kuitenkin oikeastaan kahlitsevat mielikuvitusta. Sen sijaan kun kuulee tarinan, sen joutuu rakentamaan ihan itse omassa mielessään. Kuuloaisti antaa mielikuvitukselle tilaa.

Entäpä arkkipiispan omat satusuosikit?

– Pidän klassikkosaduista – Grimmin veljeksistä ja vastaavista, vaikka ne tarinat voivat kyllä olla aika hurjia. Mutta yleensä klassikkosaduissa on onnellinen loppu, joka valaa uskoa tulevaan ja alleviivaa sitä, että vaikeuksista voi selvitä. C.S. Lewisin Narnia-sarja on myös sellainen, jota pienenä luin ja josta pidin. ●

Jouluradio luo lämpöä korona-ajan jouluun

Jouluradion lähetykset alkoi jo marraskuun alussa analogisilla radiokanavilla ja verkossa. Joulumusiikki soi radioaaltoilla loppiaiseen 6. tammikuuta asti. Itse asiassa ilman Jouluradiota ei tarvitse elää minään vuodenaikana: Jouluradion pääkanava soi verkossa jouluradio.fi ympäri vuoden.

Turun seudulla Jouluradion antennitaajuus on tänäkin jouluna 93,8 MHz. Kaapelissa taajuudet ovat 98,0 MHz (DNA), 90,1 MHz (Telia) ja 98,9 MHz (Elisa).

Jouluradion pääkanava on sekoitus perinteisiä joululauluja, yllättäviä tulkintoja sekä ihan uutta joulumusiikkia. Sen rinnalla netissä soivat yhdeksän muuta monimuotoista joulukanavaa osoitteessa jouluradio.fi. Jouluradio kuuluu myös Elisa Viihteen kautta.

Jouluradio täyttää tänä vuonna 18 vuotta. Se uskoo musiikin voimaan ja panostaa suomalaisiin musiikoihin ja nuoriin tekijöihin.

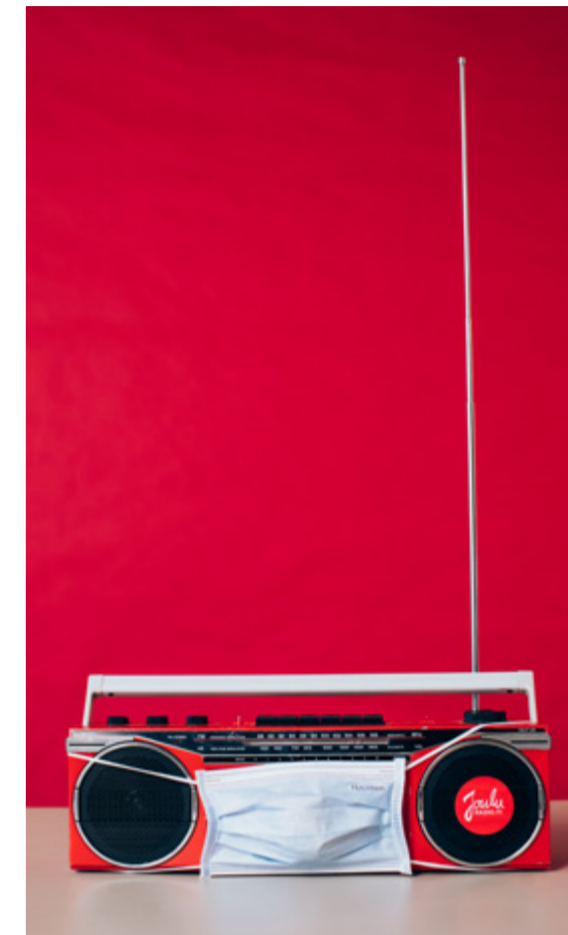
– Tänä vuonna Jouluradiota tarvitaan ehkä enemmän kuin koskaan ennen. Me tuomme tähän hulluun vuoteen jotakin tuttua ja turvallista, ikaikaistakin. Jouluradion kuuntelun perinne luo lohdun ja ilon monille synkkään vuoteen, pohdiskelee Jouluradion toimituspäällikkö **Riitta Kalliorinne**.

Viime vuonna neljänneksi kuunnelluin

Jouluradion tuottaja-toimittaja on **Katri Saarela**, musiikkipäällikkönä toimii tänä vuonna **Aura Neuvonen** ja musiikkitoimittajana **Mika Saarelainen**.

– Tässä oudossa maailmantilanteessa kuljemme kohti talven kohokohtaa eli joulua. Kaikki on epävarmaa – emmekä edes tiedä, minkälaisella kokoonpanolla voimme viettää joulua. Meille on tärkeää, että joulumusiikista ei ainakaan tingitä. Joulumusiikki saa tänäkin jouluna tulla lähelle, koskettaa ja antaa joulumielen. Kannustankin ihmisiä kuuntelemaan, mitä eväitä joulumusiikki voisi tuoda omaan elämään, Katri Saarela sanoo.

Jouluradion koko kansalle tarjoavat seurakunnat ympäri Suomea. Turun seudulle Jouluradion tuo Kirkko Turussa ja Kaarinassa. Kansallisen radiotutkimuksen mukaan Jouluradio oli Suomen neljänneksi kuunnelluin radiokanava joulukuussa 2019. ●

Ekumeeninen joulu -tilaisuus televisiossa

Teemana Ekumeeninen Joulu Suomen Turussa -tilaisuudessa on Yhteys toisiimme – yhteisöllisyys mielenterveyden tukena. Välttämällä ja auttamalla kannatellaamme toisiamme tämän vaativan ajan yli.

Humanitaarisen viestin tuo sosiaali- ja terveystieteiden strategijaohjaja, dosentti **Liisa-Maria Voipio-Pulkki**. Hän on ollut ministeriön edustajana lukuisissa koronapandemiaan liittyvissä valtakunnallisissa tiedotustilaisuuksissa. Hän on aiemmin työskennellyt TYKSissä ja mm. toiminut luottamus-

henkilönä Turun tuomiokirkkoseurakunnassa.

Kirkkokuntien 27:n rauhanvetoomuksen esittävät arkkipiispa **Tapio Luoma**, Suomen ortodoksisen kirkon arkkipiispa **Leo**, Helsingin katolisen hiippakunnan asiainhoitaja, isä **Marco Pasinato** ja Suomen Adventtikirkon johtaja **Aimo Helminen**. Tilaisuudessa esiintyvät sopraano **Mari Palo** ja tenori **Mika Nisula**. Turun filharmonista orkesteria johtaa kapellimestari **Pertti Pekkanen**. Urkurina toimii **Markku Hietaharju** ja kanttorina **Jukka Pietilä**.

Kolehti ohjataan Kirkon diakoniarahastoon taloudellisessa ahdingossa olevien auttamiseen.

Nyt poikkeusvuonna tilaisuus Tuomiokirkossa ei ole avoin yleisölle. Tilaisuuden kooste on nähtävissä jouluaattona 24.12. ennen joulurauhan julistusta Yle TV1:ssä ja sen jälkeen Yle Areenassa. Vieraiden määrää on rajattu ja paikalle on ennakoilmoittautumisella kutsuttu lähinnä Tuomiokirkkoseurakunnan vapaaehtoisia. ●

Mia Alhanen

Tapakulttuurin tuottamat introvertit

Olen tapaamassa kaveriani. Olemme istuneet kahvilapöydän ääressä hiljaa jo ainakin muutamana sekunnin, mutta on mahdollista sanoa tarkkaan, kuinka monta, koska nämä sekunnit tuntuvat samalta kuin liikenneonnettomuudessa. Näiden sekuntien aikana olen jo ehtinyt katuja, että suosituin tapaamiseen ja käydä läpi ja hylätä 10 keskustelunaihetta.

Lopulta avaan suuni: ”Tämä korona-aika on kyllä ollut outoa aikaa sosiaalisuudelle, heh.”

Kun viimein pääsen kotiin tästä ainakin viikon kestäneestä kahvittelutuokiosta, tipahdan sängylle ja päässäni ei liiku mitään, aivot humisevat kuin vesikiertoinen patteri.

Kuitenkin suostun pian taas näkemään jotakuta.

Pitkään luulin olevani introvertti, joka tykkää ihmisistä. En pitkään ymmärtänyt, miten samaan aikaan ihmiset voivat olla loputtoman kiehtovia ja loputtoman kuluttavia.

Sosiaaliset säännöt tuovat turvaa ja ennakoitavuutta maailmaan.

Pidän ihmisistä niin paljon, että koen sosiaalisen tilanteen onnistumisen olevan kokonaan minun vastuullani. Tulen perheestä, jossa sosiaaliset normit ja traditiot ovat tärkeitä. Sosiaalisen tilanteen – kuten vaikkapa perhejuhlan – ylläpito menee yksilön omien halujen yli. Jokaisella on ikään kuin velvollisuus

uhrata itsensä tilanteelle. Näytellä sosiaalinen roolinsa.

Toisille tämä on yksinkertaista. Minulle useimmiten taakka, koska koen, että se, mitä minun pitäisi olla eroa rajusti siitä, mitä minä (ainakin sillä hetkellä) olen, ja päädyn käyttämään kaikki henkiset voimani sen raon täyttämiseen.

Jokainen tapakulttuuri tuottaa yksilöitä, jotka ovat introvertteja vain sen armosta, että heidän on vaikeaa noudattaa niitä normeja, joita täytyy noudattaa ollakseen ”oikealla tavalla sosiaalinen”.

KOLUMNINI | DANIIIL KOZLOV

Kirjoittaja on turkulainen kirjailija, kustantaja ja sanataideohjaaja. Hän on kiinnostunut yhteiskuntafilosofiasta, kauniista sanoista ja oikeudenmukaisen maailman toteuttamisesta.

Sosiaaliset säännöt eivät tietenkään ole itsessään paha asia. Ne tuovat turvaa ja ennakoitavuutta maailmaan. Siksi noudatankin niitä, kun haluan taata toisen ihmisen viihtyvyyden.

Jokainen kuitenkin tarvitsee lapsuuteensa myöskin riittävästi kokemuksia siitä, että kelpaa sellaisena kuin on.

Vaikka ei olisikaan aina takaamassa ympärillä olevien viihtyvyyttä. ●

Skapelsevänlig är nyckelordet

Kristet miljötänk går årtusenden tillbaka

Siv Skogman text
Timo Jakonen foto

Kyrka och miljötänk – det är inget som aktualiserats först nu när vi lever mitt i klimatkris och Finlands evangelisk-lutherska kyrka har en fastslagen energi- och klimatstrategi "En kolneutral kyrka 2030".

Redan den tidiga kyrkohistorian vittnar om teologer som såg det viktiga i att ta hand om skapelsen. Även om de inte använde begrepp som miljö-rörelse, ekoteologi eller kolneutral var och är kärnan densamma: Att förvalta jorden, att ta hand om Guds gåvor. Att ha ansvar för skapelsen.

– För att vara en trovärdig kyrka behöver vi diskutera och agera på ett skapelsevänligt sätt, säger **Malena Björkgren**, kaplan i Åbo svenska församling och den som håller i församlingens miljöarbete.

Därmed nämner hon det ord som genomsyrar tänkesätt och verksamhet när det gäller kyrkan och miljön: skapelsevänlig.

Maningarna till förändring behöver motiveras av något mer än den egna överlevnaden. De behöver vara rotade i hoppet om att en ny värld är möjlig.

Ett annat viktigt ord är hopp. Att inge hopp åt de ångestfyllda, att skapa hopp inför framtiden. Utan hoppet om en bättre värld är det svårt att nå förändring.

– Kyrkan har alltid hoppet som ledstjärna. Det gäller också här, säger Björkgren.

Kyrkan kan inte ta forskarnas och politikernas roll, ... Hennes kallelse är att teckna visionen av jorden och dess framtid, att vara en guide till glädjen i ett enklare liv, där principen går före profitten, och uppoffringen blir lika lätt och otvungen som varje handling driven av kärlek.

Inom ÅSF är miljötänket sedan länge en integrerad del av all verksamhet.

Det syns i återvinning, i material man använder, i elförbrukning, i barn- och ungdomsverksamheten, i strävan att undvika matsvinn, i det rättvisemärkta kaffe man dricker, i all vardag.

Redan för flera år sedan tilldelades församlingen miljödiplom för sitt arbete.

– Frågan om hur vi kan verka miljövänligt finns alltid med i allt vad vi gör. Vi behöver alla svara på utmaningen om en kolneutral kyrka. Det gäller fastigheter lika väl som den dagliga verksamheten.

Dagens forskare ger oss inte bara siffror. De talar om behovet av en ödmjukhet med stora sociala konsekvenser som en förutsättning för att kommande generationer ska få ärva en beboelig jord.

Några exempel: sorteringskärl för återvinning finns på varje våning i församlingshemmet Aurelia, gudstjänst- agendorna – informationshäftet om gudstjänstgången – återanvänds, likaså material för pyssel. Man köper så litet nytt som möjligt, elförbrukningen har minskat bara genom att se till att släcka lampor och apparater.

– Miljöfostran är viktig också i konfirmandarbetet. Det handlar om att se naturen som en del av Guds gåva till oss, något att ta hand om. Andakt ute, diskussioner och övningar hör till. Och när det gäller mat betonas naturligtvis miljöaspekterna.

Hur skulle vi kunna köpa och bygga oss ur något som beror på att vi redan köpt och byggt för mycket?

I synnerhet nu med den unga klimatkampen Greta Thunberg och den utbredda internationella klimataktivismen är det viktigt att stöda de unga, tycker Björkgren.

– Vi måste ta aktivismen på allvar och samtidigt stöda dem som känner ångest över situationen, diskutera tillsammans, hitta hopp inför framtiden.

Hoppet kan ta formen av praktiska åtgärder, att tillsammans göra något skapelsevänligt, något som föder och göder hoppet.

Medan planetens geologiska utveckling tidigare var helt reglerad av naturens blinda krafter bär nu varje extrem väderhändelse ett mänskligt fingeravtryck

En vanlig fråga lyder "Vad kan jag göra? Jag är en droppe i havet. Vad hjälper det?"

Malena Björkgren tar fasta på ordet ansvar. Om det ska ha reell betydelse måste vi inse att det alltid är individen, människan, som tar ansvar. Alla agerar i relation till varandra, inspirerar varandra, visar exempel. Det blir en kraft som formar det stora.

– Vi ska inte förminska den enskildes roll, säger hon. Det är också enskilda människor som tar de stora och avgörande besluten. Det du visar och gör och tänker som individ spelar en roll. ●

Citaten är hämtade ur boken "Därför sörjer jorden" av Peter Halldorf. En bok om klimathotet och Kristushoppet.

En kolneutral kyrka 2030

- **kyrkans** energi- och klimatstrategi godkändes i februari 2019
- **tyngdpunkter** är ansvar för skapelsen och att motverka konsumtionskulturen
- **ledord:** tacksamhet, respekt, måttfullhet
- **ger** teologiska utgångspunkter och praktiska rekommendationer för miljöarbetet (avfall, utsläpp, fastigheter, skogsbruk, utbildning)
- **församlingarna** i Finland äger 167 000 hektar skog, cirka 8000 fastigheter, har omkring 4 miljoner medlemmar.
- **miljödiplom** skräddarsys för varje församling. Togs i bruk 2001, uppdateras nu. I strategin ingår att alla församlingar ska ha miljödiplom 2025.

Tuomiokirkon peruskorjaus jää seuraajalle, eläkkeelle jäävä tuomiorovasti Heimo Rinne voi nyt keskittyä Alastaron pikkupappilan kunnossapitoon.

Tuomiorovastista maajussiksi

Tuomiorovasti Heimo Rinne jää eläkkeelle vuodenvaihteessa. Uraan on mahtunut niin vääntöä seurakuntien määrästä kuin monia ikimuistoisia tapahtumia. Seuraajallekin jää puuhaa: edessä on Tuomiokirkon peruskorjaus.

Roope Lipasti teksti
Timo Jakonen kuva

Pappila – tai oikeastaan pikkupappila, kuten sitä Alastarolla nimitetään – on vuodelta 1866. Se on entinen pitäjän apulaisten virkatalo ja hieman

pienempi kuin pappilat yleensä, mutta vastaavasti kotoisempi. **Heimo ja Katrin Rinne** ovat 15. perhe joka talossa asuu. He hankkivat sen vuonna 1995, jolloin talo oli ollut jo tovin tyhjiällä ja edessä odotti melkoinen remontti.

Paikkakin oli luonteva, sillä molemmat ovat Satakunnasta alkujaan – itse asiassa lapsena naapurikyssä asuneet. Heimo Rinne oli Alastarossa myös kirkkoherrana vuosituuhannen vaihteeseen, jolloin hän siirtyi Turkuun Maarian kirkkoherraksi, ja sieltä vuonna 2010 edelleen tuomiorovastiksi eli Tuomiorovastiksi kirkkoseurakunnan kirkkoherraksi. Nyt vuodenvaihteessa hän on jäämässä eläkkeelle ja aikoo pysytellä visusti Alastarolla, ellei sitten...

– Sastamalassa on pieni perintötila, ja hiukan olisi haaveena kokeilla viljelijän hommia. Loimaalla olisi maatalousoppilaitoksessa maanviljelykursseja, joten ties vaikka tästä lähtisi vielä opiskelemaan, Rinne mietti.

Ja ellei, niin kyllä vanha pappilakin yhden miehen ja naisen pitää puuhakaana.

Tuomiorovasti on vanha virkanimike, ja Turun tuomiorovastin virkanimike lajissaan Suomen vanhin, jos kohta ei toki ainoa. Suomessa on yhdeksän hiippakuntaa ja siis yhdeksän tuomiorovastia. Turussa tuomiorovasti on myös tuomiokapitulin jäsen, sekä sijaistaa tarvittaessa piispoja. Lisäksi Rinteen pestiin on kuulunut olla yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja. Ja kun tuohon vielä lisätään se varsinainen työ Tuomiokirkkoseurakunnassa, niin on siinä yhdelle miehelle puuhaa.

– Kieltämättä ei ole tarvinnut laiskankleipää syödä, Rinne myöntää.

Naisilta tässä kohtaa usein kysytään, että miten se perheen ja uran yhdistäminen on ylipäänsä onnistunut, niin kysytään nyt sitten välillä mieheltäkin. Kuinka?

– Kyllähän se niin on mennyt, että lapset olivat pieninä aika lailla Katrin vastuulla. Jotkut asiat ovat jääneet harmittamaan, kuten että yhden tyttären vanhaintansseihin en päässyt. Katrin sitten kävi tyttöä tanssittamassa – ja kyllähän nuo poissaolot myös muistetaan aika hyvin! Rinne nauraa.

Vastapainona tuomiorovastin työssä on myös päässyt näkemään kaikenlaista mukavaa.

– Saa olla mukana pappisvihkimissä, minkä lisäksi on paljon edustamista kaupungin suuntaan sekä konsulleihin ja suurlähetystöihin. Ekumeeni-

nen joulun tapahtuma, jossa tuomiorovasti toimii isäntänä. Ne ovat sellaisia tähtihetkiä.

Ainutlaatuista on tosin myös arki. – Onhan se aikaista, että saa olla nimenomaan Turun tuomiokirkon kirkkoherra. On mahtava tunne olla siellä liturgina, katsoa seurakuntaan ja lausua, että Herra olkoon kansanne. Se näky jo yksin on vaikuttava. Lisäksi kirkkoon ja siihen alueeseen liittyy paljon historiaa, mikä on minulle tärkeää, kun olen historioitsija sydämeiltäni ja myös koulutukseltani.

Rinne on nimittäin tehnyt tutkinnon teologian lisäksi Suomen ja Skandinavian historiaan.

Heimo Rinteen kymmenvuotiskauden suurin asia liittyi rahaan. Se taas näky keskusteluna siitä, pitäisikö seurakuntia yhdistää. Lopulta päädyttiin siihen, että ei yhdistetä, mutta nostetaan kirkollisvero.

– Tällä hetkellä talous on turvattu. Toisaalta tulevaisuus on hämärän peitossa ja asiat riippuvat siitä, kuinka ihmiset pysyvät kirkon jäseninä. Investointitarpeita on, mutta niistä selvittää, jos asiat hoidetaan järkevästi.

Tuomiorovasti itse olisi suonut, että seurakuntia olisi vähemmän, ihan vaikka suomenkielisille yksi ja ruotsinkielisille yksi.

– Siitä olisi seurannut, että esimerkiksi pappien käyttö olisi helpottunut, kun he eivät olisi olleet sidottuja

omaan seurakuntaansa – ihmiset olisi- vat tulleet paremmin palvelliiksi. Alue- seurakuntien avulla juridiikkakaan ei olisi ollut ongelma. Mutta toisaalta toki nykyäänkin yhteistyötä on seurakunta- rajojen yli.

Uuden tuomiorovastin ensimmäinen iso asia on Tuomiokirkon saneeraus.

– Siitä on 50 vuotta, kun se viimeksi remontoitiin. Pitäisi myös käydä keskustelua siitä, mitä turkulaiset tahtovat tältä hienolta rakennukseltaan. Se on nyt sisustettu 1920-luvun isänmaalliseen henkeen, niin että 1600-luvun sotaherrat ovat pääosassa. Mikä antaisi kasvot nykyajalle? Rinne kysyy.

Hänen mielestään kirkon pitäisi pystyä uudistamaan myös interiööriään niin, että se puhuttelisi tämän ajan ihmisiä. Ainakin voisi olla hiukan nuorekkaampi identiteetti kuin mitä Åke Tottilla on antaa. Vaan mitä se sitten voisi olla?

– No juuri siitä pitäisi käydä keskustelua. Kansallisspyhättö on tietenkin kansallisspyhättö, eikä sinne mitä tahansa voi tehdä, mutta kyllä sitäkin uudistaa voi. Olisi tärkeää, että kirkon tatti ihmisiin säilyisi sielläkin. ●

Kauneimmat joululaulut

Su 29.11. klo 15 ja 17 Lasten kauneimmat joululaulut Henrikinkirkossa, ennakoilm. www.lyyti.in/lastenkau-neimmatjoululaulut2020 (enint. 60 hlöä per tilaisuus).

Su 29.11. klo 16 Lasten joululaulukirkko Martinkirkossa, Saara Palmunen, mukana lastenohjaajat Kaija ja Kirsi sekä Päivi Hannuksela, (max 140 hlö).

Joulukuun alussa aukeaa Piikkiön pappilan puutarhassa Kauneimmat joululaulut -QR-koodirata. Katso tarkemmin www.piikkionseurakunta.fi

Ke 2.12. klo 19 Saamenkieliset kauneimmat joululaulut Tuomiokirkossa. Paikalle ei oteta yleisöä, vaan tilaisuus lähetetään suorana verkossa, osoite virtuaalikirko.fi

La 5.12. klo 15 Die Schönsten Weihnachtslieder (saksankieliset joululaulut) Tuomiokirkossa

Ke 9.12. klo 17.30-19.30 Maarian pappilan pihapiirissä Perheiden Kauneimmat Joululaulut -vaellus. Alueella rasteja, joissa voi käydä laulamassa joululauluja sekä seuraamassa joulun tarinaa.

To 10.12. klo 16 Jouluinen musiikkihetki varttuneelle väelle Hannunniitun seurakuntatalossa, Virvuntie 2.

Pe 11.12. Kauneimpien Joululaulujen helmet tasatunnein Tuomiokirkossa, yht. kuusi kertaa, **klo 15, 16, 17, 18, 19 ja klo 20.** Laulutuokioiden kesto vajaa puoli tuntia.

La 12.12. ja ti 22.12. klo 13-19 Kotipihan kauneimmat joululaulut (pihakiertue), pieniä joululauluhetkiä Katariinanseurakunnan alueen kotipihoilla, kts. aika-taulu ja paikat tapahtumakalenterista www.katariinanseurakunta.fi

La 12.12. klo 14 Kauneimmat joululaulut, Suikkilan srk-koti.

La 12.12. klo 18 ja su 13.12. klo 15, 16.30 ja 18 Piikkiön Kauneimmat joululaulut toteutetaan ulkoilmatilaisuuksina Piikkiön seurakuntakeskuksen pihalla.

Su 13.12. klo 14 Joulujuhla ja kauneimmat joululaulut, Paakarlan srk-koti.

Su 13.12. klo 16 ja klo 18 Kauneimmat joululaulut, Mikaelinkirkko (Kirkkoon mahtuu 330 hlöä per tilaisuus).

Su 13.12. klo 16 ja 18 Kauneimmat joululaulut Martinkirkossa, Mikko Salakari ja Julia Tamminen, (max 140 hlö/tilaisuus).

Su 13.12. klo 14 Lasten kauneimmat joululaulut Kaarina-talon edustalla, Lautakunnankatu 1, yhteistyössä Kaarinan kaupungin kanssa.

Su 13.12. klo 16 ja klo 18 Kauneimmat joululaulut Henrikinkirkossa, enint. 60 hlöä per tilaisuus. Tapahtumat ovat lyhyitä musiikkihetkiä, joissa yhteislaulua on rajoitettusti.

Su 13.12. klo 18 Perinteinen joululaulutilaisuus Maarian kirkosta tänä vuonna vain netin välityksellä. Linkki striimiin osoitteessa maarianseurakunta.fi

Su 13.12. klo 19 SUMUiset Kauneimmat Joululaulut Tuomiokirkossa, mukana puhallinyhtye SUMU. (Huomaathan henkilömäärärajoituksen koronan vuoksi).

Ke 16.12 klo 13 Eläkeläisten kauneimmat joululaulut Piikkiön kirkossa, tarkista tiedot www.piikkionseurakunta.fi

Ke 16.12. klo 16 Kauneimmat joululaulut Paattisten hautausmaalla, glögi- ja piparitarjoilu.

Ke 16.12. klo 17.30 Kauneimmat Joululaulut -lyhtyvaellus Maarian kirkolta Koroisten ristille, jossa jouluhartaus klo 18. Omat lyhdyt mukaan.

Ke 16.12. klo 18 Englanninkieliset kauneimmat joululaulut (Nine Lessons and Carols) Tuomiokirkossa, voit katsoa myös osoitteessa virtuaalikirko.fi

To 17.12. klo 17-19 Pimeän illan kauneimmat joululaulut Varissuon kirkon yläpihalla, Kousankatu 6, liikekeskuksen edessä.

Pe 18.12. klo 16 Kauneimmat joululaulut Tuomiokirkosta. Voit katsoa lähtöksen osoitteessa virtuaalikirko.fi

La 19.12. klo 14 Kauneimmat joululaulut Littoisten seurakuntatalon pihamaalla glögein, Kampakuja 1.

La 19.12. klo 16 Kauneimmat joululaulut Kuusiston kirkon pihamaalla glögein.

Lö 19.12. kl. 19 De vackraste julsångerna i Domkyrkan

La 19.12. klo 21.30, 22.30 ja klo 23.30, 3 x Yön kauneimmat joululaulut, Mikaelinkirkko (Kirkkoon mahtuu 330 hlöä per tilaisuus).

Su 20.12. klo 12 Lasten kauneimmat joululaulut Meri-Karinan juhlasalissa, Seiskarinkatu 35.

Su 20.12.klo 14 alkaen Joululaulupäivä Kaarinan kirkon pihapiirissä, Voudinkatu 2, jossa seimiasetelma, Kirkko-koiran jouluversta, kaksi alpakkaa klo 14-18, tarjolla höyryävää glögiä. Kauneimpia joululauluja lauletaan tasatunnein klo 14, 15, 16, 17 ja klo 18 kirkon edustalla. Erilaisia lauluryhmiä laulatamassa joululauluja.

Su 20.12. klo 16 ja klo 17.30 Kirkkopuiston kauneimmat joululaulut, Pyhän Katariinan kirkon kellotapulin vieressä olevalla puistoalueella, Kirkkotie 46.

Su 20.12. klo 17 Kauneimmat joululaulut Goes Pop Martinkirkossa, Timo Ustjugov, (max 140 hlö).

Su 20.12. klo 18 Kauneimmat joululaulut Kaks Kerran kirkosta, Hannuksela, Ustjugov, Tamminen ja Salakari. (Ei yleisötilaisuus, katso facebook.com/martinseurakunta)

To 24.12. klo 21 ja klo 22 Kauneimpien joululaulujen kirkko, Mikaelinkirkko (kirkkoon mahtuu 330 hlöä per tilaisuus).

La 26.12. klo 10 Kauneimmat joululaulut -messu Pyhän Katariinan kirkossa, Kirkkotie 46.

La 26.12. klo 12 Kauneimmat joululaulut -messu Varissuon kirkossa, Kousankatu 6.

De Vackraste Julsångerna

Lö 19.12.2020 kl. 17.00 De Vackraste Julsångerna utomhus på Aurelias innergård, Auragatan 18.

Lö 19.12.2020 kl. 19.00 De Vackraste Julsångerna i Domkyrkan.

På YLE Fem kan man se De Vackraste Julsångerna, som är inspelade med Åbo svenska församling i Henrikskyrkan: 24.12 kl. 11.00/ 26.12 kl. 08.00/ 27.12 kl. 11.00/ 06.01 kl. 11.00

Viranomaisohjeistus koronatilanteesta saattaa muuttaa ohjelmaa. Ajantasaisin tieto löytyy osoitteesta www.turunseurakunnat.fi/joulu. Lisää kauneimpia joululauluja myös Liljan joulukuun numerossa 17.12.2020.